

Slavomír Rell

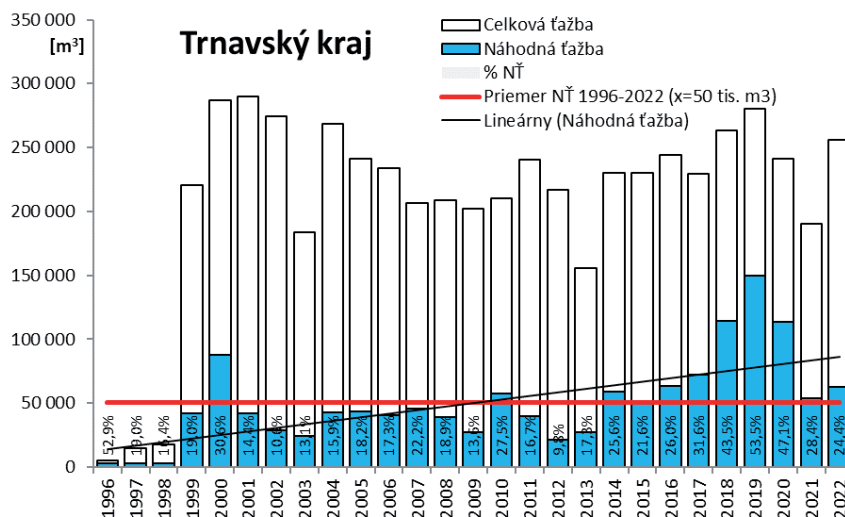
Rell, S.: Forest health in Trnava region in 2022. APOL, 2023, vol. 4, no. 2, p. 264–267.

Abstract: The total felling in 2022 in Trnava region reached the volume of almost 256.2 thousand m³, of which sanitary felling was 62.5 thousand m³ of wood mass. It was mostly in the district of Senica (24.3 thousand m³). The highest share of sanitary felling was due to a pine bark beetles (13.3 thousand m³), especially in Záhorie region. Of the abiotic factors, drought and sunburn had the highest share (33.6 thousand m³). The mass infested with pathogenic fungi decreased slightly in comparison to the previous year. In 2023, the situation is expected to deteriorate after a prolonged drought with higher temperatures.

Key words: sanitary felling; harmful agents; bark beetles; windthrow; pathogenic fungi

V roku 2022 celková ťažba v Trnavskom kraji dosiahla takmer 256,2 tis. m³ drevnej hmoty. Z toho náhodná vykonaná ťažba predstavovala 62,5 tis. m³, čo tvorí 24 % celkovej ťažby. Z náhodnej vykonanej ťažby tvorili ihličnany 45 %, čo je 28 tis. m³ a listnáče 55 %, čo predstavuje 34,5 tis. m³ (obr. 1, tab. 1). Výška náhodnej ťažby pri porovnaní s rokom 2021 (53,9 tis. m³) mierne stúpla.

Najviac náhodných ťažieb, podobne ako aj predchádzajúce roky, bolo evidovaných v okresoch Senica (24,3 tis. m³) a Skalica (17,8 tis. m³) (tab. 1, obr. 2, obr. 3).

Obrázok 1. Vývoj podielu náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Trnavskom kraji

Figure 1. Development of sanitary felling share in total felling volume in the Trnava region

Prevažujúci podiel na náhodných ťažbách mali v roku 2022 abiotické činitele (43,1 tis. m³) (tab. 2, obr. 2). Na poškodení sa najvýraznejšie podieľali sucho a úpal, v dôsledku ktorých odumrelo 33,6 tis. m³ drevnej hmoty, čo predstavuje oproti predošlému roku nárast o tretinu (22,4 tis. m³). Ďalej to bol vietor, ktorý poškodil 9,5 tis. m³, čo oproti roku 2021 (8,6 tis. m³) predstavuje mierny nárast. Abiotické činitele poškodili listnatú hmotu (28,7 tis. m³) s dvojnásobným podielom ako ihličnatú (14,4 tis. m³) (tab. 2).

Tabuľka 1. Objem náhodnej a celkovej ťažby v roku 2022 podľa okresov Trnavského kraja
Table 1. Volume of incidental and total felling in 2022 by districts of Trnava region

Okresy	NV – náhodná vykonaná [m ³]			Podiel náhodnej vykonanej na celkovej ťažbe	Celková ťažba [m ³]		
	Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu		Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu
Dunajská Streda	0	1 319	1 319	4,0 %	99	32 519	32 618
Galanta	9	3 133	3 142	39,1 %	163	7 871	8 034
Hlohovec	103	2 428	2 531	21,1 %	109	11 873	11 982
Piešťany	877	5 346	6 223	21,4 %	1 626	27 387	29 013
Senica	17 588	6 721	24 309	31,0 %	47 927	30 385	78 312
Skalica	8 856	8 950	17 806	46,7 %	11 346	26 749	38 095
Trnava	523	6 626	7 149	12,3 %	1 682	56 435	58 117
Spolu	27 956	34 523	62 479	24,4 %	62 952	193 219	256 171

Biotické činitele sa na objeme náhodnej ťažby podieľali na úrovni 19,3 tis. m³, pričom prevládal podkôrný a drevokazný hmyz (14,6 tis. m³) (tab. 2, obr. 2). Ten spôsobuje výrazné problémy na boroviciach na Záhorí (13,3 tis. m³), a to najmä v okrese Senica a Skalica. Takmer všetka hmota napadnutá podkôrným hmyzom bola ihličnatá 13,5 tis. m³, čo predstavuje pokles oproti roku 2021 (16,6 tis. m³). U listnatej to bolo okolo 1 tis. m³ drevnej hmoty.

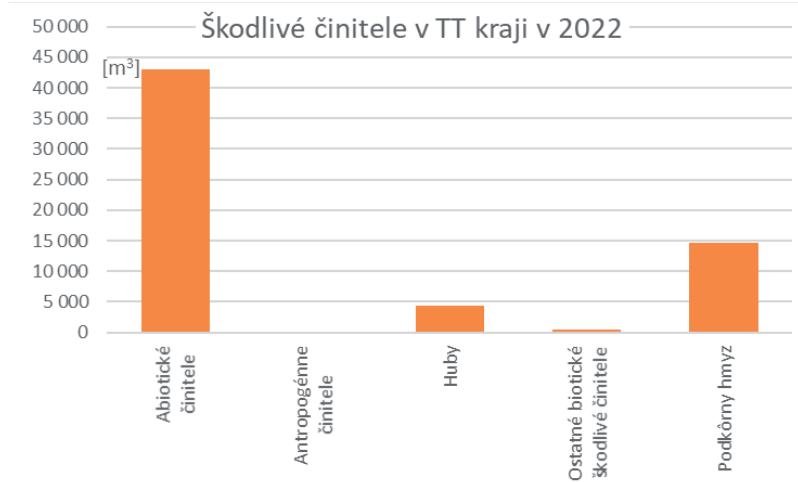
Hubové patogény boli zaznamenané na 4,4 tis. m³ drevnej hmoty, čo je pokles oproti roku 2021 (5,4 tis. m³) (tab. 2). Napadnutá bola najmä listnatá drevná hmota, ako aj predchádzajúci rok.

Objem drevnej hmoty poškodenej antropogénnymi činiteľmi predstavoval 79 m³, čo je takmer 5-násobný nárast oproti roku 2021 (16 m³). Všetko poškodenie antropogénnymi činiteľmi pripadá krádežiam drevnej hmoty (tab. 2).

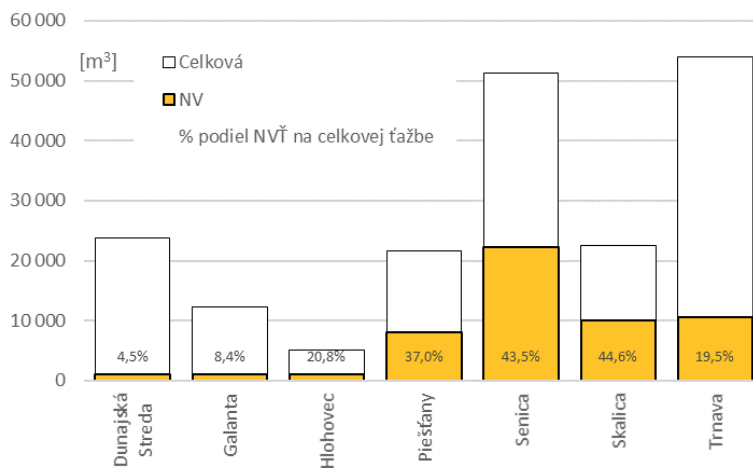
Tabuľka 2. Výskyt škodlivých činiteľov v lesoch Trnavského kraja v roku 2022

Table 2. The volume of sanitary felling in Trnava region by the group of pest agents in 2022

Činitele	Dreviny [m ³]		
	Ihličnaté	Listnaté	Spolu
Abiotické škodlivé činitele	14 360	28 691	43 051
Abiotické činitele	14 360	28 691	43 051
Sucho a úpal	13 069	20 491	33 560
Vietor	1 291	8 200	9 491
Antropogénne škodlivé činitele	52	27	79
Antropogénne činitele	52	27	79
Iné antropogénne	0	5	6
Odcudzenie dreva	52	22	74
Biotické škodlivé činitele	13 544	5 805	19 349
Huby	0	4 385	4 385
Hniloby	0	228	228
Iné huby	0	714	714
Rakovina a nekróza kôry	0	3 443	3 443
Ostatné biotické škodlivé činitele	40	362	402
Iné biotické	0	241	241
Obhryz a lúpanie zverou	0	100	100
Odhryz zverou	40	21	61
Podkôrný hmyz	13 504	1 058	14 562
Lykožrút smrekový	208	0	208
Podkôrník dubový	0	1 058	1 058
Podkôrníkovú na borovici	13 296	0	13 296
Spolu	27 956	34 523	62 479

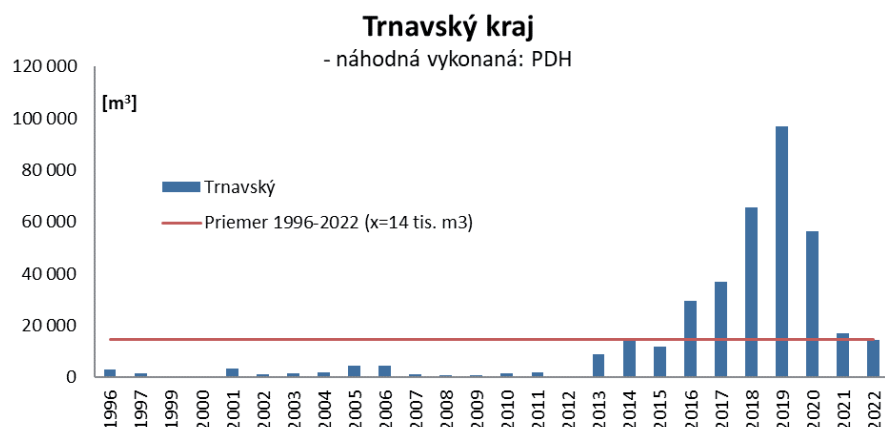
Obrázok 2. Podiel jednotlivých skupín škodlivých činiteľov na náhodnej vykonanej ťažbe v Trnavskom kraji v roku 2022
Figure 2. The volume of sanitary felling in Trnava region by the group of pest agents in 2022

Obrázok 3. Podiel náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Trnavskom kraji podľa okresov v roku 2022
Figure 3. Sanitary felling share in total felling volume in 2022 by districts of the Trnava region

Prognóza vývoja zdravotného stavu lesov v Bratislavskom kraji

V Trnavskom kraji môžeme posledné 3 roky pozorovať pokles v objeme náhodných ťažieb (obr. 4), avšak už niekoľko rokov pretrváva hynutie najmä borovicových porastov v oblasti Záhoria. Pozornosť preto treba venovať výskytu prejavom chradnutia borovic, výskytu podkôrneho hmyzu a hubových patogénov. Nepriaznivý vplyv sa môže prejavovať najmä po vlhkej a chladnej jari, ktorú vystriedalo suché leto s vyššími teplotami, kedy sú dreviny stresované a ľahšie napádané hubami a hmyzom. V porastoch je dôležité dôsledne dodržiavať porastovú hygienu.

Obrazok 4. Vývoj vykonanej náhodnej ťažby spôsobenej podkôrným a drevokazným hmyzom v Trnavskom kraji
Figure 4. Development of sanitary felling caused by bark beetles and wood-boring insects in the Trnava region

PodĎakovanie

Túto prácu podporila Agentúra na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-19-0116, APVV-19-0119, APVV-22-0399, APVV-21-0131 a APVV-22-0545; Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky na základe položky č. 08V0301 („PROMOLES“) a Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

ADRESA

Ing. Slavomír Rell, PhD.
Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen
Lesnícka ochrannárska služba
Lesnícka 11
SK-969 01 Banská Štiavnica
e-mail: slavomir.rell@nlcsk.org